

Noči odprtih vrat na Golovcu, 6.4. 2009

Na večer Škisove tržnice, smo se (Matej Stiplošek, Andrej Senekovič in jaz) odpravili na Golovec, da bi videli, kar se na Astronomskem observatoriju, na nočeh odprtih vrat videti da.

Prva omembe vredna stvar je bilo opazovanje Zemljine lune skozi teleskop. Zelo dobro se je videlo vsak krater, kljub temu, da jo je nekaj časa zakrival oblak. Pogled je bil še toliko lepši, ker se je bližala polna luna in je bil ta naš satelit že močno obsijan. Luno se je tako videlo dobro, če pa bi bilo lepše vreme, bi lahko opazovali še druge planete našega osončja. Sosednje postavljen teleskop je bil namreč tako praktičen, da si vanj lahko vnesel nekakšne koodrinatne in le-ta je sledil denimo Veneri. A Venera je izgubila boj z oblaki Zemlje in nismo je videli.

Zunaj sem za par minut tudi prisluhnila pogovoru med nekim vedoželjnim obiskovalcem in lokalnim poznavalcem situacije, ki sta se pogovarjala o dimenzijah naše lune. Luna ima namreč štirikrat manjši radij od Zemlje, povprečna gostota Lune je pa je blizu polovice Zemljine gostote. Zanimivo.

Po parih minutah čakanja smo tudi mi prišli na vrsto za ogled observatorija od znotraj. Videli smo veliki teleskop, ki je zelo zanimiv, saj skozi njega ne moremo gledati kot bi lahko gledali skozi manjše, pač pa lahko kvečjemu slikamo opazovan predmet. Ker je bil teleskop nastavljen tako, da sledi luni (spet), se je počasi obračal, obračala pa se je tudi okrogla streha nad njim. Gospod nam je povedal, da imajo s tem teleskopom veliko dela predvsem študentje fizike, njihove naloge pa so spominjale na geodetske, ena od njih je namreč bila, da izračunaš višino kraterja glede na oddaljenost od Zemlje in njegove sence. Le da le s pomočjo fotografije ne moreš doseči tako natančne ocene razdalje, kot bi si je želel geodet.

Teleskopu je bilo (in mu je še danes) ime Vega in ga obračajo z računalniškim krmiljenjem. Zato, da med obračanjem drsi gladko, skrbi posebno olje, ki teče po cevkah okoli teleskopa in pa jasno med deli teleskopa – minimalno trenje in lažje obračanje brez motenj. Po ogledovanju teleskopa smo se zglasili še v kontrolni sobi, kjer so nam pokazali par posnetkov lune in pa nam niso dali (za astronome) dovolj dobrih odgovorov na vprašanje, kaj za vruga počnejo v CERN-u. Bilo je brez dvoma zabavno!

Kljub temu, da smo opazovali predvsem luno, je bil večer prijeten, vsak dan namreč ni prilike, da bi opazovala nebo drugače kot samo z očesom.